

Podzimní vzpomínky

Je podzim - den je jako z jara
v mé duši slavný chorál zní.
Pták cvrliká a vítr jemně šumí
mých kamarádů pozdrav poslední.

Sanatorium Poďolí, 2.11.1945

Ota Schwarz - Bukovský
alias A h a s v e r

Čína. Katalog chyb HU Yao-Banga oznámený ve stranických dokumentech:
1. Podporování a povzbuzování k činnosti osoby, které propagovaly buržoasní liberalizaci a také poskytování těmto osobám ochranu. 2. Ve věcech ideologie vystupoval proti levicovým pohledům a místo toho toleroval rozšiřování pravcových ideí...3. V ekonomických otázkách se stavěl za nebezpečně vysoké tempo hospodářského růstu a zdůrazňoval spotřebu před produkcí. 4. Hu Yao-Bang vypovídal v zahraničních diplomatických kontaktech pohledy, které náleželo přemlčet...Politika 11/87.

Bulharsko. Reforma v bulharské kinematografii směřuje k tomu, aby filmáři sami nesli celkovou odpovědnost za umělecké i finanční výsledky své práce.

ČSSR. Zahraniční dělníci v ČSSR: 16.800 dělníků a 2.900 učňů z Vietnaru, 11.000 Kubánců, 750 dělníků a 480 učňů z Mongolska, 6.700 Poláků. Střední délka pobytu v ČSSR obnáší 4 roky. Politika 11/87.

SSSR. 20 britských firem bádá nad možnostmi utvoření v SSSR tzv. joint ventures, ve shodě se zákonem, kdy se zahraničním koncernům poskytuje 49% podílů v podnicích tohoto typu. Politika 11/87.

Polsko. Prof. Dr. Andrzej Tymowski, sociolog: "...Moje myšlení jde ve směru odlehčení státu, který vzal na sebe hodně závazků a není v stavu jim dostát. Stará pravda už říká, že "kdo hodně objímá, ten málo stiskne". Proto ve společnosti považují za nedorozumnění financování ze společenských fondů, nedělních odpočinků, vrcholového sportu, zahraničních zájezdů a všeho toho nemá charakter všeobecný. Myslím, že by stálo za to pokusit se o referendum v otázkách společenské politiky...Odrodzenie 14.2.87.

Polsko. Edward Dwurnik, malíř: "...nezajímám se ani politikou ani životem. Raději bych se chtěl odtrhnout od politiky a od každodennosti. Namaloval jsem kdysi obraz "Politiko, ty k...". Politika je věc nebezpečná pro člověka. Přihoda s politikou vytváří strašné ohrožení a lidé stýkající se s ní odpadají a hynou, jdou v zapomnění. Lépe je nemíchat politiku s uměním, neboť to je jak čábel a svěčená voďa...Kierunki 22.2.87.

SSSR. Michail Gorbačov, Tallin: "...Dnes máme pouze jednu cestu - abychom uvedli společnost do pohybu, abychom realizovali své plány a dosáhly nových mezníků, je třeba rozvíjet naši socialistickou demokracii. Je to záruka, že naše plány budou splněny, je to záruka, že se nebudeme opakovat to, co v minulosti vedlo k závažným ztrátám jak v ekonomice, tak v duchovní a sociální sféře. Musíme rozvíjet demokracii především ve vládnoucí straně samé...V této souvislosti bych chtěl znovu zdůraznit lidský faktor. Dnes toto téma straníckí pracovníci neustále opakují. Je to dobře. Ale možná, že je to už i špatné a už tu jsou určité obavy...Proto zasedání předložilo konkrétní program na zpojení pracujících do procesu přestavby prostřednictvím širokého rozvoje demokracie...Musím přímo říci - dnes ještě můžeme o této otázce diskutovat, vyměňovat si názory, hledat přístupy, jak uskutečnit usnesení lečnového zasedání. Dnes jsou zatím oprávněné rozpačité otázky, protože musíme vše důkladně promyslet. Ale už zítra ten, kdo bude tvrdošíjně stát na svém, ten kdo nepochopí požadavky naší doby, ten bude prostě muset jít z cesty. Život, a to vyplývá z rozhovorů, které se konaly zde v Estonsku, nás dovedl k tomu, že úkol demokratizace sovětské společnosti se stal nejaktuálnější a nejpálčivější potřebou naší společnosti...Rudé právo 23.2.1987.

USA. Prof. Jeane Kirkpatricková, někdejší představitelka USA v OSN: Pr
fesoři bývají někdy považováni za lidi, kteří nemyslí stejně jako ostatní.
o této otázce nesmýšlím tak jako jiní. Jaderné odzbrojení podle mého názoru
není nevyhnutelné. Nejsem si dokonce jista, zda k němu vůbec dojde. Je málo
pravděpodobné, že by ve světě někdy došlo k tomu, co se označuje jako jaderné
odzbrojení... Nevěřím, že mezi SSSR a USA bude dosaženo dohody podle níž se
pojené státy zřeknou "strategické obranné iniciativy". To neřídíme učinit.
Kardinální změny ve vztazích mezi SSSR a USA jsou málo pravděpodobné... Myslí
že nejvýraznějším příkladem americko-sovětské spolupráce je druhá světová vá
ka... Nová doba 7/87.

NDR. Je nějaká sovislost mezi rozbitým magnetofonem a kritickým posto
em ke společenskému zřízení? Je, a velmi těsná, soudí Harold Blume, vedoucí
jednoho sektoru ministerstva místního průmyslu NDR, jehož úkolem je i rozví
ní služeb. "Má-li mladík dlouho v opravě svou nejmilejší "hračku" vede často
jeho nespokojenost se službami ke kritice celého společenského zřízení... Výz
namnou úlohu družstevních i soukromých řemeslníků dokazuje skutečnost, že v
NDR zajišťuje nyní dvě třetiny všech opravářských prací a služeb poskytovan
ch obyvatelstvu přes 410.000 řemeslníků, pracujících ve 82.000 soukromých po
nicích a ve více než 2.700 řemeslnických družstvech... Vezměme si např. pekař
Copak je myslitelné zřídit v každé vesnici, v každé osadě státní pekárnu? Pro
také? Je to ekonomicky nevhodné. Soukromí pekaři pak šetří státu finanční p
ostředky i dopravu. A navíc, co bychom si to nepřiznali, takovým pekařem upe
čený chleba je chutnější už jen proto, že je čerstvý, že není dovezen z dale
ka. Nebo švec. Nejenže rychle a pečlivě opraví obuv, ale i dobře poradí. Kon
ec konců si s ním lze pohovořit třeba jen o počasí, jako s dobrým známým...
Můj společník a ani další pracovníci ministerstva v NDR nepochybuji o užiteč
nosti soukromníků a o velkém ekonomickém významu jejich práce. Byly však dob
kdy se nad nimi stahovaly mraky, a kdy jejich počet klesal. Soudilo se, že
státní podniky budou moci plně uspokojovat potřeby obyvatelstva v NDR a vytl
čí soukromníky. V polovině 70-tých let však už bylo jasné, že tento úkol ne
mohou zvládnout. Od 12.2.76 schválila vláda NDR řadu usnesení o opatřeních k
rozvoji soukromého sektoru, aby se sféra služeb zlepšila. Bylo rozhodnuto po
kytovat úvěry, změnil se i zákon o daních. Např. soukromníci, kteří pracují
jen sami nebo se svou rodinou a nemají námezdní dělníky /zákon NDR povoluje
až 10 zaměstnanců v dílnách/, platí od té doby pevně stanovenou částku jako
daň, a všechny peníze vydělané navíc si ponechávají. Najímá-li řemeslník děl
níky, platí progresivní daň, která dosahuje až 60% z obrátu... Tato opatření
státu přispěla k rozšíření soukromého sektoru. V r. 1983 poprvé od 60-tých
let překročil v Berlíně počet povolení zřídit nové řemeslnické dílny počet
těch, které byly zrušeny. Dnes působí v Berlíně téměř 5.000 řemeslníků, kte
ří pracují ve vlastních podnicích s téměř 20.000 zaměstnanci... Téměř polovina
všech soukromníků v NDR /42,1%/ jsou řemeslníci, kteří pracují sami nebo s p
íslušníky svých rodin. 19,6% mají jednoho dělníka, 18,9% dva až tři, 15,6% 4
8 zaměstnanců a 3,8% dvě až deset zaměstnanců. Tato poslední kategorie soukrom
níků, komentuje tato čísla Harold Blume má pochopitelně nejvyšší příjmy i kdy
daně platí maximální... Vzpomínám si jak jsem popříjezdu do Berlína otevřel ku
fr a zjistil, že mám na saku skvrnu. Zřejmě Aeroflot nezacházel s mým kufrem
příliš šetrně - a tak se lahvička se šampónem rozbila. Vlastní pokusy skvrnu
vyčistit byly marné a musel jsem se obrátit na sběrnou chemické čistírny ve ve
stibulu hotelu. Žena u příjmu odmítavě zavrtěla hlavou: "Za čtyři dny vašeho
pobytu v hotelu to nestačíme udělat." Na soukromou chemickou čistírnu ve stře
du Berlína jsem bohužel nenarazil. Myslím, že tam by moje sako vyčistili rych
leji. Nikita Žolvker, zvláštní zpravodaj. Nová doba 7/87.

ČSSR. Druhé představení Moskevského divadla leninského Komsomolu umožni
lo poznat v Praze legendární Juno a Avos, inscenaci ověněnou úspěchy v Paříži
Amsterodamu i Budapešti. Skladatel A. Rybnikov považuje žánrové označení díla
jako rocková opera za nepřesné a odvolává se na nepopiratelnou skutečnost, že
se inspiroval velkou domácí operní tradicí, dojemnými romancemi i církevním
sborovým zpěvem... Proč je kategoricky odmítat, zabránovat jejich uvedení v na
šem prostředí - a stejně tak je nesmyslné považovat za jedinou magistrální li
nii?... Škoda, že představení Juno a Avos mohlo sledovat maximálně několik ti
síc diváků, zatímco zničení tohoto díla v televizním uvedení přihlížely milio
ny. To už není otázka náhodného omylu či nedopatření, ale politikum souvisejí
cí s nevhodnou prezentací výsledků sovětského umění... Rudé právo 24.2.87.